

Materiał porównawczy
do projektu ustawy
o zmianie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(druk nr 540 S)

Ustawa z dnia 27 września 1990 r. O WYBORZE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.)

Art. 16.

[1. Obwodową komisję wyborczą, w składzie od 5 do 9 osób, powołuje najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt (burmistrz, prezydent miasta). Kandydatów do komisji zgłaszają spośród wyborców danej gminy pełnomocnicy komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby. Z urzędu w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.]

- <1. Obwodową komisję wyborczą, w składzie od 5 do 9 osób, powołuje najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt (burmistrz, prezydent miasta). Kandydatów do komisji zgłaszają spośród wyborców danej gminy pełnomocnicy komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby. Z urzędu w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych. W skład komisji ma prawo wejść również, jako jej członek, jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej tej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania, z wyjątkiem burmistrzów dzielnic miasta stołecznego Warszawy.>**
2. Do składu obwodowej komisji wyborczej zgłasza się po jednym kandydacie komitetu wyborczego najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów. W wypadku większej liczby zgłoszonych kandydatów, niż wynosi skład komisji, skład komisji ustala się w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
3. Jeżeli liczba kandydatów zgłoszonych w trybie, o którym mowa w ust. 1, jest mniejsza od ustawowego minimalnego składu komisji, uzupełnienia składu komisji dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta) spośród kandydatów dodatkowo zgłoszonych przez pełnomocników komitetów wyborczych w ciągu 3 dni po upływie terminu określonego w ust. 2.
4. Jeżeli mimo przedłużenia terminu liczba zgłoszonych kandydatów jest mniejsza od ustawowego minimalnego składu komisji, uzupełnienia składu komisji dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta) spośród wyborców.

- <4a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 1, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wylania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.>**
5. Sposób zgłaszania kandydatów, wzór zgłoszenia oraz szczegółowe zasady powoływania obwodowych komisji wyborczych, w tym tryb przeprowadzenia losowania, określa, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw administracji publicznej.
6. Obwodowe komisje wyborcze w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich, o których mowa w art. 23 ust. 4, i za granicą powołują spośród wyborców odpowiednio kapitanowie tych statków oraz konsulowie. Tryb i termin powoływania tych komisji ustala, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, odpowiednio, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej oraz minister właściwy do spraw zagranicznych.
7. Obwodowa komisja wyborcza na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę. Skład komisji podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.
- [8. Funkcji przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej nie może pełnić osoba wskazana do składu komisji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.]*
- <8. Funkcji przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej nie może pełnić osoba wskazana do składu komisji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych oraz przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, który wszedł w skład komisji w trybie określonym w ust. 4a.>**
9. W obwodach głosowania dla wyborców przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników zakładów karnych lub aresztów śledczych.

Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – ORDYNACJA WYBORCZA DO RAD GMIN, RAD POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.)

Art. 18.

1. Obwodową komisję wyborczą powołuje, najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów, gminna komisja wyborcza spośród wyborców zgłoszonych przez pełnomocników, o których mowa w art. 101 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 2.
- [2. W skład komisji wchodzi od 7 do 9 osób, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b, w tym z urzędu, jako członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.]*

Objaśnienie oznaczeń: *[] kursywa – tekst usunięty*

<> druk pogrubiony – tekst wstawiony

- <2. W skład komisji wchodzi od 7 do 9 osób, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b, w tym z urzędu, jako członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych. W skład komisji ma prawo wejść również, jako jej członek, jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej tej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania, z wyjątkiem burmistrzów dzielnic miasta stołecznego Warszawy.>
- 2a. W obwodach odrębnych, o których mowa w art. 30 ust. 2b, w skład komisji wchodzi od 5 do 7 osób.
- 2b. W wyborach uzupełniających, wyborach przedterminowych i w wyborach do nowych rad w skład komisji wchodzi od 5 do 7 osób.
3. Pierwsze posiedzenie komisji organizuje wójt (burmistrz, prezydent miasta).
4. Komisja na pierwszym posiedzeniu wybiera ze swojego składu przewodniczącego i jego zastępcę.
- [4a. Funkcji przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego komisji nie może pełnić osoba wskazana do składu komisji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).]
- <4a. Funkcji przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego komisji nie może pełnić osoba wskazana do składu komisji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, który wszedł w skład komisji w trybie określonym w art. 19 ust. 4a.>
5. Skład komisji podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.
6. Zmiany i uzupełnienia w składzie komisji następują w trybie przepisów o jej powołaniu.

Art. 19.

1. W skład komisji wyborczych, o których mowa w art. 10 ust. 2, mogą wchodzić tylko wyborcy stale zamieszkali na obszarze działania danej rady. Można być członkiem tylko jednej komisji wyborczej.
2. W skład każdej z komisji wyborczych wchodzi po jednym przedstawicielu zgłoszonym w imieniu każdego komitetu wyborczego przez pełnomocnika, o którym mowa w art. 101 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. W przypadku zgłoszenia przez pełnomocników do składu terytorialnej lub obwodowej komisji wyborczej liczby kandydatów przekraczającej dopuszczalny skład komisji, o składzie komisji decyduje publiczne losowanie przeprowadzone przez organ właściwy do jej powołania.
4. Jeżeli liczba kandydatów zgłoszonych w trybie, o którym mowa w ust. 2 i 3, jest mniejsza od dopuszczalnego minimalnego składu liczbowego komisji, uzupełnienia jej składu dokonuje organ właściwy do powołania komisji ze zgłoszonych, przez pełnomocników, kandydatów w ciągu 3 dni po upływie terminu określonego odpowiednio w art. 17 ust. 1 i w art. 18 ust. 1.
- <4a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w art. 18 ust. 2, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wylania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.>

5. Sposób zgłaszania kandydatów, wzór zgłoszenia oraz zasady powoływania komisji wyborczych, w tym tryb przeprowadzenia losowania, określa Państwowa Komisja Wyborcza.
6. Osoby wchodzące w skład komisji wyborczych tracą członkostwo w komisji z dniem podpisania zgody na kandydowanie na radnego. Z tym dniem tracą również członkostwo w komisjach osoby będące w stosunku do osób, które wyraziły zgodę na kandydowanie: zstępnymi, wstępnymi, małżonkami, rodzeństwem, małżonkami zstępnymi lub przysposobionych.
7. Członkowie komisji nie mogą pełnić funkcji pełnomocników komitetów wyborczych ani też mężów zaufania, o których mowa w art. 111 ust. 1.
8. Członkowie komisji nie mogą prowadzić agitacji na rzecz kandydatów na radnych.

Ustawa z dnia z dnia 12 kwietnia 2001 r. - ORDYNACJA WYBORCZA DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056)

Art. 48.

1. Obwodową komisję wyborczą powołuje spośród wyborców, z zastrzeżeniem przepisów art. 49, najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt lub burmistrz (prezydent miasta).
2. W skład komisji powołuje się:
[1] od 6 do 10 osób spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby;]
<1> od 6 do 10, a jeżeli został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 6a – od 6 do 9 osób, spośród kandydatów zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby;>
  - 2) jedną osobę wskazaną przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta):
    - a) dla obwodów głosowania, o których mowa w art. 29, spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych,
    - b) dla obwodów w szpitalach i zakładach pomocy społecznej spośród pracowników tych szpitali lub zakładów,
    - c) dla obwodów w zakładach karnych lub aresztach śledczych spośród pracowników tych zakładów lub aresztów.
<2a. W skład komisji ma prawo wejść również jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania, z wyjątkiem burmistrzów dzielnic miasta stołecznego Warszawy.>
3. Kandydatami, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być tylko osoby ujęte w stałym rejestrze wyborców danej gminy.
4. Pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego lub upoważniona przez niego osoba mogą zgłosić do każdej komisji tylko po jednym kandydacie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1. Zgłoszenia dokonuje się najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów.
[5. W wypadku zgłoszenia więcej niż 10 kandydatów skład osobowy komisji ustala się w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).]
- <5. W przypadku zgłoszenia więcej niż 10 kandydatów, lub – gdy został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 6a – więcej niż 9 kandydatów, skład osobowy komisji**

Objaśnienie oznaczeń: [] kursywa – tekst usunięty

<> druk pogrubiony – tekst wstawiony

ustala się w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).>

6. Jeżeli liczba kandydatów zgłoszonych w trybie, o którym mowa w ust. 4, jest mniejsza niż 6, uzupełnienia składu komisji do jej minimalnego składu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, dokonuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) spośród osób ujętych w stałym rejestrze wyborców tej gminy.

<6a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 2a, wchodzi w skład komisji na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do obwodowej komisji wyborczej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji wyłania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.>

7. Pierwsze posiedzenie komisji organizuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

8. Obwodowa komisja wyborcza na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę. Skład komisji podaje się do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty.

9. (uchylony).

10. (uchylony).

11. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania kandydatów do obwodowych komisji wyborczych, wzór zgłoszenia oraz szczegółowe zasady powoływania obwodowych komisji wyborczych, w tym tryb przeprowadzania losowania.

Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. O REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWYM (Dz. U. Nr 57, poz. 507 i Nr 85, poz. 782 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766)

Art. 13.

1. Komisję obwodową powołuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) spośród osób uprawnionych do udziału w referendum, stale zamieszkałych na obszarze danej gminy, z zastrzeżeniem przepisów art. 14, najpóźniej w 21 dniu przed dniem referendum.

2. W skład komisji obwodowej powołuje się:

1) od 4 do 8 osób, a jeżeli termin głosowania w referendum został wyznaczony na dwa kolejne dni - od 6 do 10 osób, spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty uprawnione, o których mowa w art. 48, albo upoważnione przez nie osoby;

2) jedną osobę wskazaną przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) w przypadku:

a) stałych obwodów głosowania - spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych,

b) obwodów w szpitalach i zakładach pomocy społecznej - spośród pracowników tych szpitali lub zakładów,

c) obwodów w zakładach karnych i aresztach śledczych - spośród pracowników tych zakładów lub aresztów,

d) obwodów w domach studenckich - spośród pracowników tych domów studenckich.

- <2a. W skład komisji obwodowej ma prawo wejść również jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, zamieszkały na terenie danego obwodu głosowania, z wyjątkiem burmistrzów dzielnic miasta stołecznego Warszawy.
- 2b. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6a, w skład komisji obwodowej powołuje się odpowiednio od 4 do 7 osób i od 6 do 9 osób spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty uprawnione, o których mowa w art. 48, albo upoważnione przez nie osoby.>
3. Podmiot określony w ust. 2 pkt 1 może zgłosić do każdej komisji obwodowej tylko po jednym kandydacie, o którym mowa w ust. 1. Zgłoszenia dokonuje się najpóźniej w 30 dniu przed dniem referendum, dołączając zaświadczenie, o którym mowa w art. 48 ust. 3.
- [4. W przypadku zgłoszenia więcej niż 8 kandydatów lub - gdy termin głosowania w referendum został wyznaczony na dwa kolejne dni - więcej niż 10, skład osobowy komisji obwodowej ustala się w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).]
- <4. W przypadku zgłoszenia większej liczby kandydatów od określonej w ust. 2 pkt 1 albo w ust. 2b, skład osobowy komisji obwodowej ustala się w drodze publicznego losowania przeprowadzonego przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).>
5. Jeżeli liczba kandydatów zgłoszonych w trybie, o którym mowa w ust. 3, jest mniejsza niż 4 lub - gdy termin głosowania w referendum został wyznaczony na dwa kolejne dni - mniejsza niż 6, uzupełnienia składu komisji obwodowej do jej minimalnego składu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, dokonuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) spośród osób stale zamieszkałych na obszarze tej gminy.
6. Wskazanie do składu komisji obwodowej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 5, następuje po uzyskaniu zgody osoby, której ma dotyczyć.
- <6a. Przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, o którym mowa w ust. 2a, wchodzi w skład komisji obwodowej na własny wniosek złożony w terminie zgłaszania kandydatów do komisji obwodowej. W przypadku, gdy z wnioskiem wystąpi więcej niż jeden przewodniczący organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy, organ właściwy do powołania komisji obwodowej wylania przewodniczącego wchodzącego w skład komisji w drodze publicznego losowania spośród wszystkich przewodniczących, którzy złożyli wnioski.>
7. Pierwsze posiedzenie komisji obwodowej organizuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta).
8. Komisja obwodowa na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swego składu osobowego przewodniczącego i jego zastępcę. Skład komisji obwodowej podaje się do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty.
9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób zgłaszania kandydatów do komisji obwodowych, wzór zgłoszenia oraz szczegółowy tryb powoływania komisji obwodowych, w tym tryb przeprowadzania losowania.